

Bilag 6:

Frivillige

Nordjyllands Beredskab har kontrakt med ca. 280 frivillige. Beredskabets frivillige bidrager væsentligt til vores robusthed og de råder over en række kompetencer, som anvendes både i den forebyggende og den afhjælpende indsats. Ved at inddrage de frivillige i både det forebyggende og det afhjælpende arbejde, understøttes også kommunernes robusthed.

Nordjyllands Beredskab arbejder derfor effektivt for en udvikling af den operative ledelse, der understøtter disse fokuspunkter:

Færre hændelser, som kræver beredskabets indsats

Tæt dialog med borgere, virksomheder og kommuner

En god forberedelse på og håndtering af usædvanlige hændelser, der kan have store konsekvenser for liv og værdier

Færre hændelser, der kræver beredskabets indsats

Ved at have fokus på forebyggelse og indgå i tæt dialog med myndighedsgruppen vil de frivillige kunne bidrage til dette fokusområde igennem kampagner, *nudging* og lignende aktiviteter.

Tæt dialog med borgere, virksomheder og kommuner

Det vil gennem de frivillige være muligt at skabe en tæt dialog med borgere og virksomheder, da det er muligt at benytte de netværk, som de frivillige allerede er en del af. Det vil ligeledes være muligt at opnå dialog gennem de frivillige organisationer, som vil blive inddraget i forskellige aktiviteter.

En god forberedelse på og håndtering af usædvanlige hændelser, der kan have store konsekvenser for liv og værdier

Ved at træne til uvarslede hændelser, gennem de varslede hændelser, som arrangementer og lignede, opnås der ekspertise og erfaring, som giver robusthed, når de store og usædvanlige hændelser rammer.

De 3 spor

Vi ønsker at anvende frivillige i 3 spor: events, forebyggende og afhjælpende.

Opgaverne, der skal løses i de 3 spor, har en stor grad af sammenhængskraft. Afsættet for at træne og øve er at løse opgaver, der understøtter arrangementer i Nordjylland og løse opgaver, der forventelig sker årligt. Opgaver med at understøtte arrangementer i Nordjylland skal give de frivillige erfaring og rutine. Dermed skabes der grundlag for, at de kan løse tilsvarende opgaver ved større og komplekse hændelser og på denne måde understøtte det samlede beredskab.

Vi ønsker at anvende vores nuværende frivillige, men også rekruttere nye frivillige med civile kompetencer, der understøtter opgaveløsningen i de tre spor.

Vi vil, når det giver mening og der er mulighed for det, benytte os af andre frivillige organisationer, når disse er bedre repræsenteret i forhold til opgaven og målet med opgaven. Det kan eksempelvis være ved forebyggende kampagner i borgernes eget hjem, hvor andre frivillige organisationer i forvejen er repræsenteret.

De 3 spor:

Events	Forebyggende	Afhjælpende
Logistik	Brandtjek	Klima
<ul style="list-style-type: none"> • Fremskudt skadestue • Udleveringsopgaver: væskedepoter m.m. • Vagt: brand, adgangsveje • Kommunikationsfacilitet 	<ul style="list-style-type: none"> • Udsatte borgere • Eget hjem, institutioner • Midlertidig overnatning 	<ul style="list-style-type: none"> • Afværgeforanstaltninger • Pumpning af vand • Afdækning • Stormfald
Sikkerhed	Oplysningskampagner	Operativ ledelsesstøtte
<ul style="list-style-type: none"> • Samaritter (på større skadesteder med mange tilskadekomne) • Brandsikkerhed 	<ul style="list-style-type: none"> • Udlevering af materialer • Formidling 	<ul style="list-style-type: none"> • Stabsfunktioner • Logistikfunktioner • Kommunikation
Planlægning	Nudging	Nøddindkvartering
<ul style="list-style-type: none"> • Vagtplanlægning • Instrukser 	<ul style="list-style-type: none"> • Adfærdsregulerende tiltag • Deltage i projekter 	<ul style="list-style-type: none"> • Drift af indkvarteringssteder

Events

Eventgruppens opgaver er at understøtte de arrangementer, der afvikles i kommunerne i Nordjylland. Rutinen får de frivillige, når de deltager i de forskellige arrangementer, som er overalt i Nordjylland. Det kan være opgaver, som førstehjælpsvagter ved større arrangementer, brandvagter i forbindelse med midlertidige overnatninger, at efterse brandsikkerhed ved arrangementer og lignende. Det kan være at benytte logistikfunktioner og kommunikationsprocedurer. Rutiner som øves og som kan bringes i spil, hvis en større hændelse skulle ramme Nordjylland eller andre dele af Danmark. I eventgruppen trænes de frivillige i *fredstid* til at udføre de uvarslede komplekse hændelser. Kompetencerne, der opnås ved uddannelse i eventgruppen, bruges i de forebyggende og afhjælpende opgaver.

Forebyggende spor

Brandtjek

Nordjyllands Beredskab vil have fokus på særlige grupper af samfundet i sit forebyggelsesarbejde. I tæt samarbejde med myndighedsgruppen vil der blive prioriteret forebyggelsesprojekter, som enten foregår ude ved borgeren eller ude på institutioner, hvor de frivillige kan deltage aktivt med de kompetencer, de har. Her er fokus på brandtjek, som kan omhandle opsætning og tjek af røgalarmer, tjek af flugtveje, informationer til borgere om tiltag inden for brandforebyggelse og lignende. Nordjyllands Beredskab vil i dette arbejde aktivt bruge andre frivillige organisationer, som til dagligt har en snitflade til borgerer og institutioner.

Oplysningskampagner

Nordjyllands Beredskab arbejder på konstruktiv forebyggelse gennem kampagner og lignende. Her kan de frivillige aktivt bruges til formidling af budskaber. Her vil det ligeledes være muligt at inddrage andre frivillige organisationer, som allerede har netværk og relationer til de målgrupper, som kampagnerne vil nå.

Nudging

Projekter omkring nudging er en anden måde at tænke forebyggelse på. Nudging drejer sig om adfærdsregulering ved hjælp af puf til de allerede indlærte rutiner. Nudging kunne være et projekt, hvor man i samarbejde med universitetet udvikler et koncept, hvor adfærdsændring i forbindelse med forebyggelse, ville være temaet. I dette projekt kunne de frivillige samarbejde med de universitetet og derved gøre brug af den viden, der i forvejen findes inden for området.

Afhjælpende spor

Klimaopgaver

I takt med at klimaet gradvist ændres, vil vi se flere opgaver, som omhandler denne type hændelser. Klimaopgaver kan strække sig over lang tid og vil derfor være mandskabskrævende for brandmandskabet. De frivillige kan i denne type hændelser være et supplement til brandmandskabets indsats. Ud over, at klimaopgaver kræver mange hænder, så kræve det også en viden om logistik, kommunikation og lignende. Alt sammen evner som trænes og øves, når eventgruppen er ude til arrangementer i kommunerne.

Klimaændringer og vandstandsstigning betyder blandt andet, at der ved skybrud eller ved længerevarende perioder med regn er en øget risiko for oversvømmelser fra kloaknettet, vandløb, åer, søer, fjorde og vandreservoir. De senere års erfaringer har vist, at der kommer flere vejrligsopgaver i forbindelse med blandt andet kraftigt blæsevejr, kraftigt snefald og lignende. Nordjyllands Beredskab er ansvarlig for at yde en forsvarlig indsats, hvis en oversvømmelse eller andre vejrligsopgaver gør, at der er akut fare for mennesker, væsentlige samfundsmæssige værdier eller miljøet.

De frivillige i det afhjælpende spor kan understøtte med kapacitet til afværgeforanstaltninger, afdækning i forbindelse med vejrlig, stormfaldsopgaver, snefaldsopgaver og lignende.

Operativ ledelsesstøtte

Her fungerer de frivillige som logistisk støtte under indsats. Det sker bl.a. ved fremføring og fyldning af trykløftsflasker, kørselsopgaver med materiel, mundering, mandskab og brændstof samt diverse opgaver, der ikke kræver særlige fagspecifikke kompetencer. Derudover kan de frivillige deltage i

stabsarbejde, som en støttefunktion, hvor de blandt andet kan oprette og drifte et KST eller være hjælpere i den lokale krisestab eller vores egen operative stab. I denne opgave ligger der også et element af kommunikation. De frivillige kan således deltage aktivt i oprettelse og drift af kommunikationsformer, som fx at sikre at KST eller krisestab har sikker forbindelse til omverdenen.

Nødindkvartering

Nordjyllands Beredskab vil til enhver tid kunne indkvartere evakuerede og nødstedte borgerer og sørge for, at der bliver etableret forplejning. Ved behov for indkvartering af flere mennesker aktiveres den relevante kommunale krisestab.

Opgaven med indkvartering er hjemlet i Beredskabsloven og i den forbindelse kan de frivillige opgaver betegnes som logistikopgaver. Det er her, hvor der i samarbejde med politi og andre myndigheder skal registreres borgere, indrettes indkvarteringssteder med de fornødenheder der hører til dette og lignende.

Grundlæggende for de opgaver, der løses i det afhjælpende spor er, at det er opgaver, hvor færdigheder og kompetencer øves og trænes ude i kommunerne, som en del af eventgruppens opgaver.

Implementering

Ovenstående er en beskrivelse af en ny og anderledes måde at bruge de frivillige på. Der arbejdes ud fra en helheds tankegang. De frivillige skal træne i de varslede hændelser. Dette gøres i eventgruppen, sådan at de er rustet til de uvarslede hændelser. Derudover skal de i tæt samarbejde med myndighedsgruppen indgå i forebyggelsesopgaver, hvor dette vil give mening.

Der vil i planperioden blive udarbejdet et dokument, som vil redegøre for den fremadrettede struktur. Dette dokument vil beskrive specialer, placering af frivillige, antal af frivillige, responstider og lignede. Denne beskrivelse vil ligeledes beskrive, hvilke uddannelsesmæssige forudsætninger der stilles som krav for, at opgaverne kan løses med ekspertise og professionalisme.

Nordjyllands Beredskab vil i perioden frem til 2021 fokusere på:

- At organisere de frivilliges indsatser i de 3 spor: Event, Forebyggende og Afhjælpende.
- At udvikle de frivilliges kompetencer i de 3 spor.
- At indgå samarbejde med andre frivillige organisationer hvor det giver mening.